

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKIO MINISTRAS**ĮSAKYMAS
DĖL ENERGIJOS EFEKTYVUMO VEIKSMŲ PLANO PATVIRTINIMO**

2007 m. liepos 2 d. Nr. 4-270
Vilnius

Igyvendindamas 2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/32/EB dėl energijos galutinio vartojimo efektyvumo ir energetinių paslaugų, panaikinančią Tarybos direktyvą 93/76/EEB (OL 2006 L 114, p. 64), tvirtinu Energijos efektyvumo veiksmų planą (pridedama).

Ūkio ministras

Vytas Navickas

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos ūkio ministro
2007 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. 4-270

ENERGIJOS EFEKTYVUMO VEIKSMŲ PLANAS

I. BENDROJI DALIS

1. Vadovaujantis 2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2006/32/EB dėl energijos galutinio vartojimo efektyvumo ir energetinių paslaugų panaikinamojoje Tarybos direktyva 93/76/EEB (OL 2006 L 114, p. 64) (toliau – Direktyva), pateiktais reikalavimais, Energijos efektyvumo veiksmų plane (toliau – Veiksmų planas) nustatomi nacionaliniai energijos taupymo rodikliai ir jų skaičiavimo aprašymas bei strategija, kaip planuojama šiuos rodiklius pasiekti.

2. Veiksmų planas parengtas, siekiant įgyvendinti Direktyvos nuostatas. Veiksmų plano tikslas – nustatyti įgyvendinamas priemones ir priemones, kurių ketinama imtis, reikalingas siekiant didinti energijos galutinio vartojimo efektyvumą, kurios užtikrintų, kad bus pasiekti nacionalinis energijos taupymo tikslas 2008–2016 m.

3. Nacionalinis energijos taupymo rodiklis devynerių metų laikotarpiui (2008–2016 m.), apskaičiuotas pagal Direktyvos reikalavimus, lygus 325 ktne. Šalies oficialus patvirtintas energijos taupymo rodiklis yra 9% 2005 m. suvartotos galutinės energijos kiekio. Tai atitinka 400 ktne.

4. Tarpinis energijos taupymo rodiklis trejų metų laikotarpiui lygus 1,5% galutinės energijos suvartojimo vidurkio 2001–2005 metais. Tai atitinka 54 ktne, skaičiuojant pagal Direktyvos reikalavimus.

II. NACIONALINIS ENERGIJOS TAUPYMO TIKSLAS

5. Nacionalinio energijos taupymo rodiklio (toliau – energijos taupymo rodiklis) skaičiavimas:

5.1. Vadovaujantis Direktyvos 4 straipsnio reikalavimais, Lietuvos energijos taupymo rodiklis nustatytas ir apskaičiuotas pagal Direktyvos I priedo reikalavimus ir jame pateiktą metodiką.

5.2. Metinis vidutinis suvartojamas energijos kiekis apskaičiuojamas pagal penkerių metų iki Direktyvos įsigaliojimo, t. y. 2001–2005 m., galutinį metinį visų energijos vartotojų, kuriems taikoma Direktyva, energijos suvartojimą. Ši galutinį energijos suvartojimo lygį sudaro per penkerių metų laikotarpį galutiniams vartotojams patiektos energijos kiekis, nekoreguojamas pagal dienolaisnius, struktūrinius arba gamybos pokyčius.

5.3. Direktyvoje energija suprantama kaip komerciniu pagrindu prieinama visų formų energija, be kitokios, ir elektros energija, gamtinės dujos (įskaitant suskystintas gamtines dujas), suskystintos naftos dujos, bet koks šildymui ir vėsinimui naudojamas kuras (įskaitant centralizuotą šildymą ir vėsinimą), akmens anglis ir lignitas, durpės, kuras transportui (išskyrus aviacinį kurą ir jūrų transporto talpyklų kurą) ir biomasė, kaip apibrėžta 2001 m. rugsėjo 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2001/77/EB dėl elektros, pagamintos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, skatinimo elektros energijos vidaus rinkoje (OL 2004 m. specialusis leidimas, 12 skyrius, 2 tomas, p. 121).

5.4. Direktyvos 2 straipsnyje nurodyti energijos vartotojai, kuriems taikoma Direktyva, tai visi galutiniai pirkėjai, išskyrus įmones, kurių vykdoma veikla priklauso kategorijoms, išvardytoms 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB, nustatančios šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje, (OL 2004 m. specialusis leidimas, 15 skyrius, 7 tomas, p. 631) I priede. Taip pat Direktyvos reikalavimai taikomi ginkluotosioms pajėgoms, tačiau tik tokiu mastu, kad jų

taikymas nesikirstų su ginkluotųjų pajėgų veiklos pobūdžiu ir svarbiausiu tikslu, ir išskyrus medžiagas, naudojamas išimtinai kariniais tikslais.

5.5. Galutinis metinis visų energijos vartotojų, kuriems taikoma Direktyva, šalies vidaus energijos suvartojimo lygis apskaičiuojamas iš Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Statistikos departamentas) kiekvienais metais pateikiamo rodiklio „galutinis sunaudojimas“ atėmus energijos vartotojų, kuriems netaikoma Direktyva, t. y. apyvartinių taršos leidimų sistemos dalyvių, galutinį energijos suvartojimą ir kūrą, kuris nepatenka į Direktyvos energijos apibrėžimą, aviacinį kūrą ir jūrų transporto talpyklų kūrą. Atskirų rūšių kuro sunaudojimas perskaičiuotas pagal Direktyvos II priede pateiktus perskaičiavimo koeficientus. Energijos taupymo rodiklio skaičiavimo lentelė pateikta Veiksmų plano 1 priede.

6. Energijos taupymo rodiklio skaičiavimo aspektai:

6.1. Skaičiuojant energijos taupymo rodiklius buvo naudoti Statistikos departamento, kuris yra atsakingas už oficialiąją Lietuvos Respublikos statistiką, duomenys, išskyrus įmonių, nepatenkančių į Direktyvos taikymo sritį, 2001 m. galutinio energijos suvartojimo duomenis.

6.2. Oficialių statistikos duomenų apie įmonių, nepatenkančių į Direktyvos taikymo sritį, 2001 m. galutinį energijos suvartojimą nėra, todėl buvo padaryta prielaida, kad 2001 m. šių įmonių galutinis energijos suvartojimas buvo 4% mažesnis nei 2002 m. Ši prielaida padaryta remiantis tuo, kad vidutinis metinis bendrasis galutinis energijos suvartojimas ir įmonių, nepatenkančių į Direktyvos taikymo sritį, galutinis energijos suvartojimas nagrinėjamu laikotarpiu kiekvienais metais didėjo vidutiniškai 4%.

6.3. Įmonių, kurios dalyvauja prekyboje apyvartiniais taršos leidimais ir nepatenka į Direktyvos taikymo sritį, galutinis energijos suvartojimas imtas pagal juridinio asmens, kuriam priklauso į prekybos apyvartiniais taršos leidimais sistema įtrauktas įrenginys, galutinį energijos suvartojimą.

6.4. Energijos suvartojimas, susijęs su ginkluotosiomis pajėgomis, nėra atimamas iš bendrojo energijos suvartojimo, kadangi oficialūs statistikos duomenys apie šį suvartojimą nerenkami. Be to, šio suvartojimo reikšmė galutiniam rezultatui nėra didelė.

6.5. Skaičiuojant energijos taupymo rodiklį perskaičiavimo koeficientai buvo nustatyti pagal Direktyvos II priedo reikalavimus. Tų išteklių, kurių minėtame priede nebuvo, perskaičiavimo koeficientai nustatyti pagal Statistikos departamento naudojamas vertes. Energijos išteklių žemutinės kuro degimo šilumos vertės pateiktos Veiksmų plano 2 priede.

Vertinant elektros energijos suvartojimą, nustatytas perskaičiavimo koeficientas buvo 1.

7. Nacionalinio energijos taupymo rodiklio nustatymas:

7.1. Nacionalinis energijos taupymo rodiklis nustatytas Nacionalinėje energetikos strategijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo 2007 m. sausio 18 d. nutarimu Nr. X-1046 (Žin., 2007, Nr. 11-430). Ši strategija yra pagrindinis energetikos sektoriaus strateginis dokumentas, nustatantis energetikos plėtros kryptis iki 2025 m.

Minėtoje strategijoje pažymima, kad siekiant įgyvendinti strateginius ir plėtros tikslus bei įvertinant ankstesnėse strategijose suformuluotą siekių įgyvendinimo rezultatus, nustatomas šis vienas iš svarbiausių uždavinių: pradedant 2008 m. sausio 1 d., per 9 metus sutaupyti 9% galutinės energijos, palyginti su 2005 m. galutinio energijos suvartojimo lygiu (galutinis energijos suvartojimas 2005 m. buvo 7,7% didesnis nei 2001–2005 m. vidurkis).

7.2. Nacionalinės energetikos strategijos įgyvendinimo priemonių plane bus nustatytas tarpinis 2008–2010 m. energijos taupymo rodiklis: pradedant 2008 m. sausio 1 d., per 3 metus sutaupyti 1,5% galutinės energijos, palyginti su 2001–2005 m. laikotarpio vidutiniu galutinio energijos suvartojimo lygiu.

Teisinė bazė, reikalinga Direktyvai įgyvendinti, bus parengta iki 2008 m. gegužės mėn., todėl pirmaisiais energijos taupymo rodiklio skaičiavimo metais bus tik pradėdamos taikyti naujos energijos vartojimo efektyvumo didinimo skatinimo priemonės. Atsižvelgiant į tai numatoma, kad 2008–2010 m. laikotarpiu bus sutaupoma vidutiniškai po 0,5% energijos

per metus. Iš viso per 2008–2010 m. laikotarpį bus sutaupyta 1,5% galutinės energijos, t. y. tarpinis energijos taupymo rodiklis, apskaičiuotas pagal Direktyvos reikalavimus, yra 54 ktne. Per 2011–2016 m. laikotarpį bus sutaupyti likusieji 7,5% galutinės energijos.

III. NACIONALINIŲ ENERGIJOS TAUPYMO RODIKLIŲ PASIEKIMO STRATEGIJA

I. BENDROSIOS PRIEMONĖS

NAUJOS PRIEMONĖS, KURIŲ NUMATOMA IMTIS

8. Paskirti už struktūros, sukurtos siekiant energijos taupymo tikslo, bendrąją kontrolę ir priežiūrą atsakingas organizacijas.

9. Sukurti ir įteisinti energijos taupymo priemonių efektyvumo stebėsenos sistemą bei atlikti šią stebėseną.

10. Siekiant suderinti visų transporto rūšių plėtrą, teikiant pirmenybę mažesni neigiamą poveikį aplinkai darančiam transportui, parengti ir įgyvendinti energijos išteklių ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo transporto sektoriuje programą.

ĮGYVENDINAMOS PRIEMONĖS

11. Nacionalinė energetikos strategija, kurioje nustatytos ilgalaikės energetikos plėtros kryptys, ir jų su energijos taupymu susiję uždaviniai.

12. Nacionalinė energijos vartojimo efektyvumo didinimo 2006–2010 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. gegužės 11 d. nutarimu Nr. 443 (Žin., 2006, Nr. 54-1956). Tai tarpinstitucinė programa, kurioje numatytos organizacinės, teisinės, ekonominės, technologijų tobulinimo ir diegimo, taikomųjų mokslinių tyrimų, visuomenės švietimo ir informavimo priemonės energijos išteklių ir energijos vartojimo efektyvumui didinti, taip pat jų įgyvendinimo stebėseną pastatų ir jų inžinerinių sistemų, kogeneracijos, centralizuoto šilumos tiekimo, įmonių, įstaigų ir namų ūkio įrenginių, transporto, vietinių, atsinaujinančių ir atliekinių energijos išteklių sektoriuose. Įgyvendinus šią programą šilumos vartojimas esamuose pastatuose sumažės 7%, bus pagerintos gyvenimo sąlygos – atnaujinti pastatai ir jų energetikos sistemos, jie bus tinkamai naudojami ir prižiūrimi; atliekama ir apibendrinama energijos vartojimo efektyvumo ir energijos poreikių geros vadybos projektų stebėseną, parengti teisiniai ir metodiniai dokumentai energijos vartojimo efektyvumui ir aplinkos taršai pozityviai reguliuoti transporto ir pramonės sektoriuose, tobulinami ir plėtojami teisiniai ir normatyviniai dokumentai, skirti Lietuvos tarptautiniams ir Europos Sąjungos (toliau – ES) įsipareigojimams, susijusiems su efektyviu energijos vartojimu, atliekami moksliniai tyrimai, visuomenė informuojama ir šviečiama efektyvaus energijos vartojimo klausimais.

13. Lietuvos būsto strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 21 d. nutarimu Nr. 60 (Žin., 2004, Nr. 13-387), kurioje numatoma iki 2020 m. šiluminės energijos santykinės sąnaudas, skaičiuojamas būsto naudingumo ploto vienetai, sumažinti iki 30%. Prioritetas šioje strategijoje skiriamas daugiabučiams namams modernizuoti.

II. PASTATŲ ENERGINIO NAUDINGUMO REIKALAVIMAI

ĮGYVENDINAMOS PRIEMONĖS

14. Statybos techninis reglamentas STR 2.05.01:2005 „Pastatų atitvarų šiluminė technika“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. kovo 18 d. įsakymu Nr. D1-156 (Žin., 2005, Nr. 100-3733). Šiame atnaujintame reglamente nustatyti griežtesni

šiluminiai techniniai reikalavimai gyvenamųjų ir negyvenamųjų (viešosios paskirties ir pramonės) pastatų atitvaroms projektuoti. Reikalavimai taikomi, projektuojant naujus ir rekonstruojamus pastatus.

15. Sukurta pastatų energinio naudingumo sertifikavimo sistema bei nustatyti energinio naudingumo reikalavimai pastatams. Statybos techniniame reglamente STR 2.01.09:2005 „Pastatų energinis naudingumas. Energinio naudingumo sertifikavimas“, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. D1-624 (Žin., 2005, Nr. 151-5568), iškeltas reikalavimas, kad naujų pastatų (pastato dalių) energinio naudingumo klasė turi būti ne žemesnė kaip C, o didesnių kaip 1000 m² naudingojo ploto kapitaliai renovuojamų pastatų (pastato dalių) energinio naudingumo klasė turi būti ne žemesnė kaip D.

III. FINANSINĖS PRIEMONĖS

NAUJOS PRIEMONĖS, KURIŲ NUMATOMA IMTIS

16. Parengti finansinių priemonių sutarčių tarp potencialių energetinių paslaugų ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo viešajame ir privačiame sektoriuje pirkejų ir šių paslaugų teikėjų pavyzdžius.

ĮGYVENDINAMOS PRIEMONĖS

17. Naudojami fondai ir įgyvendinamos programos, susijusios su energijos vartojimo efektyvumo didinimu:

17.1. 2007–2013 m. periode numatoma iš ES struktūrinių fondų skirti paramą visuomeniniams ir gyvenamiesiems pastatams probleminėse šalies teritorijose atnaujinti.

17.2. Įgyvendinama Lietuvos būsto strategiją Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2004 m. rugsėjo 23 d. nutarimu Nr. 1213 (Žin., 2004, Nr. 143-5232; 2005, Nr. 78-2839) patvirtino Daugiabučių namų modernizavimo programa, kurios tikslas – didinant energijos vartojimo efektyvumą ir mažinant patalpų šildymo išlaidas, padėti daugiabučių namų savininkams ir nepasiturintioms šeimoms bei vieniems gyvenantiems asmenims modernizuoti daugiabučius namus, kuriuose jos (jie) gyvena. Įgyvendinus šią programą iki 2020 m. bus modernizuota apie 70% daugiabučių namų, pastatytų iki 1993 m. Šiluminės energijos ir kuro sąnaudos esamame būsto sektoriuje, palyginti su 2004 m., sumažės apie 30%.

17.3. Pagal Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos programų lėšų, teikiamų projekto veiklai finansuoti ir kapitalui formuoti, administravimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2006 m. balandžio 27 d. įsakymu Nr. 4-143 (Žin., 2006, Nr. 54-1966), vykdoma specialioji programa „Energijos taupymo projektų įgyvendinimas“, užtikrinanti energijos vartojimo efektyvumo didinimo, energijos išteklių ir energijos taupymo projektų, kuriuos įgyvendinus taupomi energijos ištekliai ir energija, parengimo ir įgyvendinimo finansavimą. Iš šios programos finansuojamas energijos taupymo projektų visuomeniniuose pastatuose įgyvendinimas.

17.4. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2006 m. rugsėjo 1 d. nutarimu Nr. 843 (Žin., 2006, Nr. 94-3699) patvirtino Aukštųjų mokyklų studentų bendrabučių atnaujinimo programą, kurią numatyta įgyvendinti 2006–2009 m. Šios programos tikslas – atnaujinti bendrabučių pastatus, užtikrinti jų atitiktį esminiems statinio reikalavimams, padidinti energinį naudingumą ir pagerinti studentų gyvenimo bendrabučiuose, higienos, patalpų naudojimo sąlygas. Planuojama, kad rekonstravus ir suremontavus bendrabučius aukštosios mokyklos galės sutaupyti vidutiniškai apie 30% šilumos, suvartojamos iki bendrabučių atnaujinimo.

17.5. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2005 m. lapkričio 16 d. nutarimu Nr. 1230 (Žin., 2005, Nr. 137-4919) patvirtino Bendrojo lavinimo ir profesinių mokyklų rekonstravimo ir aprūpinimo mokymo priemonėmis 2006–2008 metų programą, kurios vienas iš tikslų – atnaujinti mokyklų pastatus. Programos uždaviniuose numatyta, sumažinus energijos

suvartojimą, mokyklose sutaupytas lėšas panaudoti švietimo kokybei ir prieinamumui gerinti; išmokyti atnaujintų mokyklų personalą naudoti rekonstruotų pastatų konstrukcijas, pastatytus įrenginius, taupyti šilumą, elektros energiją, užtikrinti tinkamą rekonstruotų pastatų priežiūrą, kad pailgėtų pastatų naudojimo laikas.

17.6. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2002 m. rugsėjo 17 d. nutarimu Nr. 1454 (Žin., 2002, Nr. 92-3943) patvirtino Bibliotekų renovacijos ir modernizavimo 2003–2013 metų programą, kurios vienas iš tikslų – gerinti bibliotekų veiklą, renovuojant senus ir statant naujus bibliotekų pastatus. Rekonstruotuose, suremontuotuose ar naujuose bibliotekų pastatuose modernizuotos šildymo, elektros energijos ir kitos sistemos padės racionaliai naudoti valstybės ir savivaldybių lėšas, mažinti kultūros paslaugų teikimo gyventojams savikainą.

17.7. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2004 m. gegužės 24 d. nutarimu Nr. 619 patvirtino Įkalinimo įstaigų renovavimo ir įkalinimo sąlygų humanizavimo 2004–2009 metų programą (Žin., 2004, Nr. 85-3081), kurios tikslas – iki 2010 m. rekonstruoti įkalinimo įstaigas, kad jos atitiktų Lietuvos higienos normų ir Europos kalinimo įstaigų taisyklių nustatytus reikalavimus, pagerinti įkalinimų asmenų gyvenamąją aplinką, sveikatos priežiūrą, perkelti laisvės atėmimo vietų ligoninę, aprūpinti bausmių vykdymo institucijas ilgalaikiu materialiuoju turtu.

17.8. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2006 m. rugpjūčio 4 d. nutarimu Nr. 785 (Žin., 2006, Nr. 88-3470) patvirtino Kultūros centrų modernizavimo 2007–2020 metų programą. Siekiant programos tikslų numatyta rekonstruoti, kapitališkai suremontuoti savivaldybių kultūros centrų pastatus. Įgyvendinus šią programą bus sutaupyta lėšų savivaldybių kultūros centrų pastatams išlaikyti ir sudarytos tinkamos darbo sąlygos jų darbuotojams.

17.9. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministras 2006 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. ISAK-2456 patvirtino Mokslo ir studijų institucijų renovavimo ir rekonstravimo 2007–2009 metų programą (Žin., 2007, Nr. 4-174). Programos tikslas – atnaujinti mokslo ir studijų institucijų pastatus, užtikrinti jų atitiktį esminiams statinio reikalavimams, padidinti pastatų energinį naudingumą, pagerinti mokslo ir studijų proceso kokybę, patalpų naudojimo ir priežiūros sąlygas.

17.10. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2007 m. kovo 14 d. nutarimu Nr. 275 patvirtino Muziejų modernizavimo 2007–2015 metų programą (Žin., 2007, Nr. 34-1238), kurios tikslai – sudaryti muziejuose sąlygas tinkamai kaupti, saugoti, restauruoti, eksponuoti ir apsaugoti kultūros vertybes bei ugdyti visuomenės kūrybiškumą, kokybiškai atnaujinti muziejų veiklą.

18. Nustatytos mokesčių lengvatos:

18.1. Pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą (Žin., 2002, Nr. 35-1271) standartinis PVM tarifas yra 18%. Lengvatinis 9% PVM tarifas taikomas gyvenamųjų namų statybos, renovacijos, apšiltinimo paslaugoms, už kurias mokama valstybės ir savivaldybių biudžetu, valstybės teikiamų lengvatinių kreditų ir valstybės specialiųjų fondų lėšomis.

18.2. Pagal Lietuvos Respublikos akcizų įstatymą (Žin., 2001, Nr. 98-3482; 2004, Nr. 26-802) energetikos produktai, elektros energija, akmens anglis, koksas ir lignitas yra akcizų objektas, tačiau dėl elektros energijos, akmens anglių, kokso ir lignito apmokestinimo Lietuvai suteiktas pereinamasis laikotarpis. Elektros energija bus apmokestinta nuo 2010 m. sausio 1 d. Orimulsijai iki 2016 m. sausio 1 d. taikomas 0 litų už produkto toną akcizo tarifas. Bus didinami akcizų tarifai benziniui ir dyzeliniams degalams. Augančios energetikos produktų, elektros energijos kainos skatins efektyviau vartoti energiją bei plačiau panaudoti atsinaujinančius energijos išteklius.

18.3. Pagal Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymą (Žin., 1999, Nr. 47-1469, 2002, Nr. 13-474) fiziniai ir juridiniai asmenys, įgyvendinantys aplinkosaugos priemones, mažinančias teršalų išmetimą į aplinką iš stacionarių taršos šaltinių ne mažiau kaip 5% skaičiuojant nuo nustatyto didžiausios leistinos taršos normatyvo, Vyriausybės ar jos

įgaliotos institucijos nustatyta tvarka atleidžiami nuo mokesčio už tuos teršalus, kurių kiekis sumažinamas 5%.

IV. ENERGIJOS GALUTINIO VARTOJIMO EFEKTYVUMAS VIEŠAJAME SEKTORIUJE

NAUJOS PRIEMONĖS, KURIŲ NUMATOMA IMTIS

19. Parengti būtinausiųjų energijos išteklių ir energijos taupymo priemonių diegimo pastatuose, išlaikomuose iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir Lietuvos Respublikos savivaldybių biudžetų, programas.

20. Išanalizuoti Direktyvos VI priede pateiktas viešųjų pirkimų priemones, didinančias energijos vartojimo efektyvumą, ir viešajame sektoriuje taikyti ne mažiau kaip dvi iš nurodytųjų priemonių:

20.1. reikalavimai energijai taupyti naudoti finansines priemones (įskaitant sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo), kurios lemia išmatuojamą ir iš anksto numatytą sutaupyto energijos kiekį (net ir tada, kai viešojo valdymo organizacijos yra perdavusios savo atsakomybę kitiems);

20.2. perkant įrangą ir transporto priemones, jas rinktis pagal įvairių kategorijų efektyviai energijos išteklius ir energiją vartojančių gaminių specifikacijų sąrašus, kur tinkama, naudojant gyvavimo ciklo sąnaudų sumažinimo iki minimumo analizę arba panašius metodus ekonominiam efektyvumui užtikrinti;

20.3. pirkti gaminius, kurie visais režimais, įskaitant parengties režimą, efektyviai vartoja energijos išteklius ir (arba) energiją, kur tinkama, naudojant gyvavimo ciklo sąnaudų sumažinimo iki minimumo analizę arba panašius metodus ekonominiam efektyvumui užtikrinti;

20.4. reikalavimai esamoje įrangoje ir transporto priemonėse pakeisti arba įrengti įrangą, išvardintą Veiksmų plano 20.2 ir 20.3 punktuose;

20.5. reikalavimai atlikti energijos vartojimo auditą ir įgyvendinti po jo parengtas ekonomiškai efektyvias rekomendacijas;

20.6. reikalavimus pirkti ar nuomoti efektyviai energiją vartojančius pastatus ar jų dalis arba reikalavimus pakeisti ar įrengti išgytus ar nuomojamus pastatus ar jų dalis siekiant, kad jie taptų efektyvesni energijos vartojimo požiūriu.

21. Parengti rekomendacijas dėl energijos vartojimo efektyvumo didinimo kriterijaus naudojimo, vykdant viešuosius pirkimus.

22. Paskirti už energijos vartojimo efektyvumo didinimo reikalavimų integravimą į viešųjų pirkimų sistemą atsakingas institucijas.

23. Organizuoti keitimąsi energijos ir energijos išteklių efektyvaus vartojimo gerosios praktikos pavyzdžiais tarp valstybės sektoriaus įstaigų.

24. Visuomenės informavimo priemonėse skelbti valstybės sektoriaus energijos ir energijos išteklių efektyvaus vartojimo gerosios praktikos pavyzdžius.

ĮGYVENDINAMOS PRIEMONĖS

25. 2007–2013 m. numatoma iš ES struktūrinių fondų skirti paramą visuomeniniams pastatams atnaujinti.

26. Įgyvendinamos programos, susijusios su energijos vartojimo efektyvumo didinimu viešojo sektoriaus pastatuose:

26.1. Aukštųjų mokyklų studentų bendrabučių atnaujinimo programa (2006–2009 m.);

26.2. Bendrojo lavinimo ir profesinių mokyklų rekonstravimo ir aprūpinimo mokymo priemonėmis 2006–2008 metų programa;

26.3. Bibliotekų renovacijos ir modernizavimo 2003–2013 metų programa;

- 26.4. Įkalinimo įstaigų renovavimo ir įkalinimo sąlygų humanizavimo 2004–2009 metų programa;
- 26.5. Kultūros centrų modernizavimo 2007–2020 metų programa;
- 26.6. Mokslo ir studijų institucijų renovavimo ir rekonstravimo 2007–2009 metų programa;
- 26.7. Muziejų modernizavimo 2007–2015 metų programa;
- 26.8. Specialioji programa „Energijos taupymo projektų įgyvendinimas“.
27. Organizuojamas ir atliekamas energijos vartojimo auditas visuomeniniuose pastatuose bei įgyvendinamos audito ataskaitoje rekomenduojamos priemonės.
28. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo klausimais konsultuojami, informuojami viešojo sektoriaus darbuotojai ir jiems vedami mokymai.
29. Skleidžiama informacija apie energijos išteklių ir energijos taupymą.

V. ENERGIJOS SKIRSTYTOJAI, SKIRSTYMO SISTEMOS OPERATORIAI IR MAŽMENINĖS ENERGIJOS PREKYBOS BENDROVĖS

NAUJOS PRIEMONĖS, KURIŲ NUMATOMA IMTIS

30. Parengti alternatyvių Direktyvos 6 straipsnio 2 dalies nuostatų įgyvendinimo schemų projektus ir, konsultuojantis su suinteresuotomis pusėmis, atlikti šių schemų poveikio vertinimą.
31. Parengti ir patvirtinti optimaliausiai schemai įgyvendinti reikalingus teisės aktus.
32. Įpareigoti energetikos įmones kiekvienais metais teikti suvestinę statistinę informaciją apie energijos vartotojus.

VI. PRIEIGA PRIE INFORMACIJOS

NAUJOS PRIEMONĖS, KURIŲ NUMATOMA IMTIS

33. Nustatyti energetikos įmonių informacijos apie efektyvų energijos išteklių ir energijos vartojimą, saugų ir efektyvų energetikos objektų bei įrenginių naudojimą, statomus, rekonstruojamus energetikos objektus ir įrenginius, energijos kainas bei energijos vartotojams teikiamas paslaugas teikimo energijos vartotojams ir savivaldybių institucijoms tvarką.
34. Teikti informacinę, metodinę, organizacinę paramą bendradarbiaujantiems Lietuvos ir ES verslo subjektams bei mokslo ir konsultacinėms institucijoms, dalyvaujantiems energijos vartojimo ir energijos išteklių vartojimo efektyvumui didinti skirtose ES programose.

ĮGYVENDINAMOS PRIEMONĖS

35. Konsultuojami, informuojami galutiniai energijos vartotojai, organizuojami jų mokymai energijos vartojimo efektyvumo didinimo temomis.
36. Skelbiama informacija apie vykdomas programas, teikiamos konsultacijos ir rengiami mokymai, kaip pasinaudoti programų nustatytais priemonėmis.
37. Organizuojamas informacinės medžiagos apie energijos išteklių ir energijos taupymą rengimas ir spausdinimas; per televiziją ir radiją skleidžiamos energijos taupymo idėjos; rengiamos konferencijos, seminarai, konkursai, parodos, kurie stiprina šalies specialistų ir visuomenės gebėjimą efektyviau vartoti energijos išteklius ir energiją; rengiama ir skleidžiama informacija apie energijos vartojimo efektyvumą didinančių projektų finansavimo galimybes.

VII. KVALIFIKAVIMO, AKREDITAVIMO IR SERTIFIKAVIMO SCHEMAS

NAUJOS PRIEMONĖS, KURIŲ NUMATOMA IMTIS

38. Parengti energijos vartojimo auditorių atestavimo tvarką.

ĮGYVENDINAMOS PRIEMONĖS

39. Nustatyta pastatų energinio naudingumo sertifikavimo ekspertų atestavimo tvarka (statybos techninis reglamentas STR 1.02.09:2005 „Teisės atlikti pastatų energinio naudingumo sertifikavimą įgijimo tvarkos aprašas“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. D1-641 (Žin., 2006, Nr. 2-19).

40. Nustatyta statybos techninės veiklos pagrindinių sričių (statinio projektavimas, statinio projekto vykdymo priežiūra, statinio projekto ekspertizė, statinio ekspertizė, statybos darbai, statinio statybos darbų techninė priežiūra) vadovų atestavimo tvarka (statybos techninis reglamentas STR 1.02.06:2006 „Teisės eiti statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovų pareigas įgijimo tvarkos aprašas“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. D1-33 (Žin., 2007, Nr. 8-339).

41. Nustatyta energetikos objektus ir įrenginius statančių ir eksploatuojančių darbuotojų atestavimo tvarka (Energetikos objektus ir įrenginius statančių ir eksploatuojančių darbuotojų atestavimo nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2005 m. kovo 24 d. įsakymu Nr. 4-122 (Žin., 2005, Nr. 41-1321).

42. Nustatyti katilų, šildymo sistemų, oro kondicionavimo sistemų efektyvumo tikrintojų kvalifikacijos reikalavimai (Pastatuose įrengtų šildymo katilų, naudojančių neatsinaujinantį kietąjį arba skystąjį kurą, kurių vardinė atiduodamoji galia ne mažesnė kaip 20 kW, bei šildymo sistemų ne senesniais kaip 15 metų ir ne mažesnės kaip 20 kW vardinės atiduodamosios galios šildymo katilais, naudojančiais neatsinaujinantį kietąjį arba skystąjį kurą, efektyvumo tikrinimo reglamentas, Pastatuose įrengtų oro kondicionavimo sistemų, kurių vardinė atiduodamoji galia didesnė kaip 12 kW, efektyvumo tikrinimo reglamentas, patvirtinti Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2006 m. vasario 28 d. įsakymu Nr. 4-73 (Žin., 2006, Nr. 27-902), bei Pastatuose įrengtų šildymo katilų, naudojančių neatsinaujinantį kietąjį arba skystąjį kurą, kurių vardinė atiduodamoji galia ne mažesnė kaip 20 kW, bei šildymo sistemų ne senesniais kaip 15 metų ir ne mažesnės kaip 20 kW vardinės atiduodamosios galios šildymo katilais, naudojančiais neatsinaujinantį kietąjį arba skystąjį kurą, efektyvumo tikrintojų mokymo programa ir Pastatuose įrengtų oro kondicionavimo sistemų, kurių vardinė atiduodamoji galia didesnė kaip 12 kW, efektyvumo tikrintojų mokymo programa, patvirtintos Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos generalinio direktoriaus 2007 m. gegužės 18 d. įsakymu Nr. V(6)-145).

VIII. EFEKTYVŲ ENERGIJOS VARTOJIMĄ SKATINANTYS TARIFAI IR KITOS SU TINKLAIS PERDUODAMA ENERGIJA SUSIJUSIOS REGULIAVIMO PRIEMONĖS

ĮGYVENDINAMOS PRIEMONĖS

43. Sukurta ir įteisinta perdavimo ir paskirstymo tarifų struktūra, skatinanti mažinti perduodamos ar paskirstomos energijos kiekius, kadangi gamtinių dujų, elektros energijos perdavimo ar skirstymo bei šilumos perdavimo tarifai yra kintami ir priklauso nuo perduotos ar paskirstytos energijos kiekio.

IX. ENERGIJOS VARTOJIMO AUDITAS

NAUJOS PRIEMONĖS, KURIŲ NUMATOMA IMTIS

44. Parengti energijos vartojimo audito atlikimo tvarka.

ĮGYVENDINAMOS PRIEMONĖS

45. Parengtas statybos techninis reglamentas STR 2.01.09:2005 „Pastatų energinis naudingumas. Energinio naudingumo sertifikavimas“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. D1-624 (Žin., 2005, Nr. 151-5568), kuriuo sukurta pastatų energinio sertifikavimo sistema pagal 2002 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/91/EB dėl pastatų energinio naudingumo (OL 2004 m. specialusis leidimas, 12 skyrius, 2 tomas, p. 168) reikalavimus.

X. SUVARTOTOS ENERGIJOS MATAVIMAI IR INFORMATYVIOS SĄSKAITOS

NAUJOS PRIEMONĖS, KURIŲ NUMATOMA IMTIS

46. Nustatyti reikalavimus, kad, kai techniškai įmanoma, finansiškai pagrįsta ir proporcinga potencialiems energijos kiekiams sutaupyti, elektros energijos, gamtinių dujų, centralizuotai tiekiamos šilumos ir (arba) vėsumos ir buitinio karšto vandens tiekimui galutiniams vartotojams konkurencingomis kainomis būtų pateikiami individualūs skaitikliai, kurie tiksliai atspindi galutinio vartotojo faktinį energijos suvartojimą ir fiksuoja tikslų laiką, kada ji buvo suvartota.

ĮGYVENDINAMOS PRIEMONĖS

47. Nustatyti pagamintos, perduodamos, paskirstomos, perduodamos, eksportuojamos, importuojamos ar tranzitu perduodamos energijos apskaitos ir matavimo priemonių šiai apskaitai vykdyti įdiegimo reikalavimai.

IV. ANKSTYVIEJI VEIKSMAI

48. Apskaičiuojant energijos sutaupymą per metus, Direktyva leidžia atsižvelgti į tam tikrų metų po Direktyvos įsigaliojimo energiją, sutaupytą dėl energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių, kurios buvo pradėtos taikyti ankstesniais metais, bet ne anksčiau kaip 1995 m., ir kurios pasižymi ilgalaikiu poveikiu.

49. Nuo 1995 m. šalyje įgyvendintos šios energijos taupymo priemonės:

49.1. 1996–2000 m. laikotarpiu buvo įgyvendinama Nacionalinė energijos vartojimo efektyvumo didinimo programa ir jos įgyvendinimo 1996–2000 metais pagrindinės kryptys, kurioms pritarta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. rugpjūčio 5 d. nutarimu Nr. 940 (Žin., 1996, Nr. 76-1833). 2001–2005 m. laikotarpiu buvo įgyvendinama Nacionalinė energijos vartojimo efektyvumo didinimo programa, kurios santraukai ir pagrindinės šios programos įgyvendinimo 2001–2005 metų kryptims pritarta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. rugsėjo 19 d. nutarimu Nr. 1121 (Žin., 2001, Nr. 82-2856). Pagal šias programas buvo vykdomos organizacinės, teisinės, ekonominės, technologijų tobulinimo ir diegimo, taikomųjų mokslinių tyrimų, visuomenės švietimo ir informavimo priemonės energijos išteklių ir energijos vartojimo efektyvumui didinti.

49.2. Iš ES struktūrinių fondų pagal Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumentą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 2 d. nutarimu Nr. 935 (Žin., 2004, Nr. 123-4486), buvo teikiama parama energijos vartojimo efektyvumui visuomeniniuose pastatuose padidinti.

49.3. Buvo vykdomos programos, kurių paskirtis padėti savivaldybėms atlikti švietimo, kultūros, sveikatos apsaugos, socialinės ir kitos paskirties statinių statybos, rekonstravimo bei remonto darbus ir įsigyti ilgalaikio materialiojo turto, būtino kitiems savivaldybių projektams, susijusiems su savivaldybių šilumos ir energetikos ūkio, vandentvarkos sistemų rekonstravimu, gatvių apšvietimu ir pan. įgyvendinti.

49.3.1. 2006 metų savivaldybių švietimo, kultūros, sveikatos apsaugos, socialinės ir kitos paskirties statinių statybos, rekonstravimo, remonto ir materialinio aprūpinimo programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. gegužės 29 d. nutarimu Nr. 481 (Žin., 2006, Nr. 61-2192).

49.3.2. 2005 metų savivaldybių švietimo, kultūros, sveikatos apsaugos, socialinės ir kitos paskirties statinių statybos, rekonstravimo, remonto ir materialinio aprūpinimo programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. gegužės 30 d. nutarimu Nr. 595 (Žin., 2005, Nr. 69-2474).

49.3.3. 2004 metų savivaldybių švietimo, kultūros, sveikatos apsaugos, socialinės ir kitos paskirties statinių statybos, rekonstravimo, remonto ir materialinio aprūpinimo programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 19 d. nutarimu Nr. 449 (Žin., 2004, Nr. 58-2059).

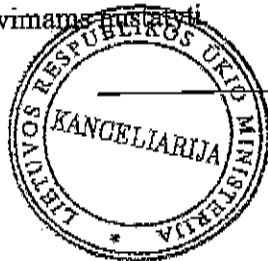
49.3.4. Savivaldybių švietimo, kultūros, sveikatos apsaugos, socialinės ir kitos paskirties statinių statybos, rekonstravimo, remonto ir materialinio aprūpinimo programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 8 d. nutarimu Nr. 425 (Žin., 2003, Nr. 35-1480).

49.4. Mokyklų tobulinimo programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gegužės 28 d. nutarimu Nr. 759 (Žin., 2002, Nr. 54-2130). Šios programos lėšomis 2002–2005 m. buvo atnaujinami mokyklų pastatai.

49.5. 2002 m. spalio 28 d. Lietuvos Respublikos finansų ministerija ir Šiaurės investicijų bankas pasirašė sutartį dėl paskolos Valstybės institucijų pastatų energijos taupymo investicijų programai finansuoti. Programa buvo siekiama padidinti energijos vartojimo efektyvumą visuomeninės paskirties pastatuose; sumažinti išlaidas energijai ir skatinti investicijas į energijos taupymo priemones. Programos lėšos skirtos aukštųjų mokyklų bendrabučių, sveikatos priežiūros įstaigų ir valstybės įstaigoms priklausantiems administraciniam pastatams atnaujinti.

49.6. Energijos taupymo / būsto demonstracinis projektas, finansuotas iš paskolos, kurią Lietuvos Respublika gavo pasirašiusi sutartį su Tarptautiniu rekonstrukcijos ir plėtros banku. Projekte dalyvaujančios savivaldybės, daugiabučių namų savininkų bendrijos ir individualių namų savininkai galėjo gauti lengvatines paskolas energijos taupymo priemonėms įgyvendinti.

49.7. Statybos techninių reikalavimų reglamentas STR 2.05.01:1999 „Pastatų atitvarų šiluminė technika“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. 117 (Žin., 1999, Nr. 41-1297), netekęs galios nuo 2005 m. rugpjūčio 19 d. (Žin., 2005, Nr. 100-3733). Šis statybos techninių reikalavimų reglamentas buvo sukurtas griežtesniems šiluminiam techniniams gyvenamųjų, viešosios paskirties ir pramonės pastatų atitvarų projektavimo reikalavimams nustatyti.

Energijos efektyvumo veiksnių plano
1 priedas

ENERGIJOS TAUPYMO RODIKLIO APSKAIČIAVIMAS

		Galutinis suvartojimas, ktne					Vidurkis
		2001 m.	2002 m.	2003 m.	2004 m.	2005 m.	
1.	Bendras galutinis energijos suvartojimas	3838,6	3987,7	4097,8	4263,8	4446,3	4126,8
2.	Vartotojų nepatenkančių į Direktyvos taikymo sritį, galutinis energijos suvartojimas	449,6	468,3	472,6	492,2	525,2	481,6
3.	Kuro, kuris nepatenka į Direktyvos taikymo sritį (aviacinis benzinas, benzinas ir žibalo tipo kuras reaktyviniams varikliams), galutinis suvartojimas	34,8	30,6	33,0	39,4	50,8	37,7
4.	Galutinis energijos suvartojimas pagal Direktyvos taikymo sritį, ktne (1-2-3)	3354,2	3488,8	3592,2	3732,2	3870,3	3607,5
	9% energijos taupymo rodiklis 2016 m., ktne						325
	Nustatytas energijos taupymo rodiklis, ktne						400
	Tarpinis energijos taupymo rodiklis 2010 m., ktne						54

Energijos efektyvumo veiksmy plano
2 priedas

ENERGIJOS IŠTEKLIŲ ŽEMUTINĖS KURO DEGIMO ŠILUMOS VERTĖS

	Energijos išteklis	Žemutinė kuro degimo šiluma, tne/kg
1.	Akmens anglis	0,60
2.	Rusvosios anglis	0,35
3.	Durpės	0,28
4.	Durpių briketai	0,36
5.	Koksas ir puskoksis	0,70
6.	Malkos ir medienos atliekos	0,342
7.	Žemės ūkio atliekos	0,35
8.	Medžio anglis	0,651
9.	Bioetanolis	0,884
10.	Biodyzelinas	0,884
11.	Biodujos	0,48
12.	Gamtinės dujos	1,176
13.	Skalūnų alyva	0,932
14.	Mazutas	0,955
15.	Dyzelinas	1,022
16.	Automobilių benzinas	1,05
17.	Suskystintos naftos dujos	1,11
18.	Naftos koksas	0,73
19.	Gazoliai	1,022

